

Özet Bülten

Tarih : 20.01.2020

Sayı : 2020/17

Değerli Müşterimiz;

Son günlerde mevzuatımızda meydana gelen gelişmeler, konu başlıkları itibariyle aşağıdadır.

A- Konu Başlıkları;

-Binek Araçlara Getirilen Kısıtlamalarda Binek Araç Nedir?

-Elektronik İrsaliyede(e-irsaliye) SON DURUM VE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Söz konusu gelişmeleri konu başlıkları altında özetle bilgilerinize sunuyoruz.

B- Konu Özetleri;

1. Binek Araçlara Getirilen Kısıtlamalarda Binek Araç Nedir?

Bilindiği üzere;

-1+1, 1+3, 1+4 veya 1+7 koltuklu, şoför ve öndeki yolcunun arkasındaki kısımda emniyet kemeri veya emniyet kemeri montajı için tertibat, koltuk ve emniyet ekipmanı montajı için sabit tertibat,

-Araçın iç kısmının her tarafında, araçların yolcu bölümlerinde yer alan konfor özellikleri ve iç döşemeleri (örn. yer kaplamaları, havalandırma, iç aydınlatma, küllükler), iki yan panel boyunca arka camları bulunan (en arkada yük bölümünün sağ ve sol taraflarında cam bulunsun bulunmasın);

-Şoför ve öndeki yolcuların bölümü ile insan veya eşya taşınması için kullanılan arka bölüm arasında sabit bir panel veya bariyer bulunmayan kapalı kasa motorlu taşıtlar **87.03 pozisyonunda** yer almakta olup,

binek otomobiller bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Kamyonet türü: Bu tür araçlar genellikle birden fazla koltuk sırasına sahiptirler ve biri insan taşınmasına mahsus kapalı bir kabin ve eşya taşınmasına mahsus açık veya kapalı bir alan olmak üzere iki ayrı alandan meydana gelirler.

Bununla birlikte, bu tür araçların ikiden fazla aksı olması veya eşya taşımaya mahsus alandaki azami dahili taban uzunluğunun aracın dingiller arası mesafenin %50'sinden daha fazla olması halinde **87.04 pozisyonunda** sınıflandırılırlar.

Panelvan türü: Birden fazla koltuk sırasına sahip olan panelvan türü araçlar 87.03 pozisyonu "Armonize Sistem İzahnamesinde" verilen göstergeleri karşılamalıdır.

Ancak, arka kısımda güvenlik teçhizatı ve koltukların yerleştirilmesi için sabit tutturma noktaları ve bağlantı elemanlarının bulunmadığı bir sıra koltuğa sahip olan panelvan türü araçlar, yolcu alanı ile yük alanı arasında sabit bir panel veya bariyer ya da yan panellerde pencereleri bulunsun veya bulunmasın **87.03 pozisyonunda sınıflandırılmazlar.**

Eğer panelvan türü aracınızın;

• Arka kısımda güvenlik teçhizatı ve koltukların yerleştirilmesi için sabit tutturma noktaları ve bağlantı elemanları yoksa,

ve

• Aracınız bir sıra koltuğa sahip olan panelvan türü araçsa,

• Yolcu alanı ile yük alanı arasında sabit bir panel veya bariyer ya da yan panellerde pencereleri bulunsun veya bulunmasın **binek araç değildir.**

2. Elektronik İrsaliyede(e-irsaliye) SON DURUM VE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Bilindiği üzere daha önce 487 no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile getirilen E-İrsaliye, mecburi bir uygulama olmayıp, tercih edenler bu uygulamaya dâhil olabiliyorlardı.

Bu ihtiyarilik devam etmekle beraber, 509 no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile **bazı mükellefler için E-İrsaliye uygulaması zorunlu hale getirilmiştir.**

Bu mükellefler aşağıda sıralanmıştır.

- Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (I) sayılı listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle EPDK'dan lisans (bayilik lisansı dâhil) alan mükellefler,

- Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (III) sayılı listedeki malların imal, inşa, ithalini ve ana bayi/distribütör şeklinde pazarlamasını gerçekleştiren mükellefler,

- 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında düzenlenen işletme ruhsatı/sertifika sahipleri ve işletme ruhsatı/sertifika sahipleri ile yaptıkları sözleşmeye istinaden maden üretim faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişi mükellefler,

- 4634 sayılı Şeker Kanunu'nun 2. Maddesinin c bendinde tanımına yer verilen şekerin imalini gerçekleştiren mükellefler,
- E-Fatura uygulamasına kayıtlı olan mükelleflerden demir ve çelik (GTİP 72) ile demir veya çelikten eşyaların (GTİP 73) imali, ithali veya ihracı faaliyetinde bulunan mükellefler,
- Tarım ve Orman Bakanlığı'nca gübre üretim ve tüketiminin kayıt altına alınmasına yönelik oluşturulan Gübre Takip Sistemi'ne kayıtlı kullanıcılar,
- E-Fatura uygulamasına kayıtlı olan ve 2018 veya müteakip hesap dönemleri brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı) 25 milyon TL ve üzerinde olan mükellefler,
- Hal kayıt sistemi kapsamında sebze ve meyvelerin ticareti ile iştiğal eden tüccar ve komisyoncular,

Yukarıdakilerden hal kayıt sistemi kapsamında sebze ve meyvelerin ticareti ile iştiğal eden tüccar ve komisyoncular 01.01.2020 tarihine kadar, **diğerleri ise 01.07.2020 tarihi itibariyle E-İrsaliye uygulamasına geçmek zorundadırlar.**

Hali hazırda GİB sisteminde e-irsaliye kayıtlı kullanıcı sayısı **11.731'e** ulaşmıştır. Uzatılmadığı takdirde 01.07.2020 tarihi itibariyle kullanıcı sayısında yoğun bir artış olacağı muhakkaktır.

Bu sebeple müşterilerimizin büyük bir kısmını e-irsaliye yakından ilgilendirmektedir. Doğru ve eksiksiz işlem yapılmasının sağlanması amacıyla, e-irsaliye sisteminin önceden bilinmesi ve tanınması önem arz etmektedir.

Müşavirliğimiz bu düşünceden hareketle e-irsaliye konusunda aşağıdaki açıklamaların yapılmasında yarar görmektedir.

2.1. Genel Olarak E-İrsaliye Uygulaması

Mal hareketlerinin elektronik ortamda düzenli bir şekilde izlenmesi amacıyla;

-V.U.K.'nın 230/1-5 maddesine göre ağırlıklı olarak kağıt ortamında düzenlenmekte olan "sevk irsaliyesi" belgesinin,

-Elektronik belge olarak elektronik ortamda düzenlenmesi, alıcısına elektronik ortamda iletilmesi ve elektronik ortamda muhafazası ve ibraz edilmesine,

imkan verilmesidir.

E-İrsaliye belgesi, yeni bir belge türü olmayıp, kağıt ortamdaki "sevk irsaliyesi" belgesi ile aynı hukuki niteliklere sahiptir.

2.2. Elektronik İrsaliyenin Düzenlenmesi ve İletilmesi

E-İrsaliyenin www.efatura.gov.tr internet adresinde yayımlanan e-irsaliye uygulamasına ilişkin teknik kılavuzlarda yer alan format ve standartlara göre elektronik ortamda, elektronik sertifika ile imzalanarak düzenlenmesi, alıcısına iletilmesi, muhafaza ve ibraz edilmesi esastır.

E-irsaliyenin, tebliğlerle belirlenen usul ve esaslara uygun olarak düzenlenmesi, gönderme ve alma işlemlerinin de Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından oluşturulan e-irsaliye uygulaması aracılığı ile gerçekleştirilmesi zorunludur.

E-irsaliyenin malın fiili sevkinden önce (alıcının henüz belli olmadığı ve malın fiili sevki sırasında muhtelif müşteriler adına kağıt ortamda irsaliye düzenlenmesi ve malın asıl muhatabına teslimi sırasında düzenlenecek e-irsaliyeler hariç olmak üzere) düzenlenmesi ve GİB sistemine başarılı olarak iletilmesi malın fiili sevki için yeterli olup, bununla birlikte düzenlenen e-irsaliyenin GİB sistemleri üzerinden alıcısına başarılı bir şekilde iletilmesi gerektiği tabiidir.

Malın fiili sevki sırasında araç içinde e-irsaliyenin bir örnek çıktısının **bulundurulması** ya da **elektronik olarak görüntülenmesinin sağlanması zorunludur**. Söz konusu kağıt çıktı üzerinde ıslak imza ya da kaşe bulunması zorunlu değildir. Malların satıcı tarafından taşınması sırasında kağıt çıktının, alıcıya verilmesi zorunlu olmadığı gibi malların alıcıya tesliminden sonra muhafaza veya ibraz edilme zorunluluğu da bulunmamaktadır.

Sevki yapılacak mala ilişkin olarak e-irsaliyenin düzenlenmesinden önce e-fatura düzenlenmiş olması halinde, e-irsaliye üzerinde e-faturanın tarih ve belge numarasına da yer verilmesi zorunludur.

Düzenlenecek e-irsaliyelerde, GİB sistemlerinden elektronik ortamda sorgulanması, doğrulanması ve görüntülenmesine imkan vermek üzere; **karekoda veya barkoda belge üzerinde yer verilmesi zorunludur**.

E-İrsaliye uygulamasından yararlanan mükellefler e-irsaliye uygulamasına kayıtlı olmayan mükelleflere kağıt irsaliye düzenlemeye devam edeceklerdir.

Şu ana kadar yukarıdaki açıklamaları özetler isek;

-E-İrsaliye belgesi, e-irsaliye uygulamasına kayıtlı olan mükellefler arasında düzenlenebileceği,

-Taraflardan birinin e-irsaliye uygulamasına kayıtlı olmadığı durumda sevk irsaliyesi belgesinin e-irsaliye olarak düzenlenemeyeceği, matbu kağıt ortamında(eski uygulama) sevk irsaliyesi olarak düzenleneceği,

-Düzenlenen e-irsaliyenin yeni bir belge türü olmadığı, bu belgenin kağıt ortamındaki sevk irsaliyesi belgesi ile aynı hukuki niteliklere sahip olduğunu,

belirtebiliriz.

2.3. E-İrsaliyede Bulunması Gereken Bilgiler

e-İrsaliyede aşağıda yer alan bilgilerin bulunması **zorunludur**.

*e-İrsaliyenin düzenlenme tarihi ve belge numarası,

*e-İrsaliyeyi düzenleyenin adı/soyadı, ticaret unvanı, adresi, vergi dairesi ve vergi kimlik numarası,

*Müşterinin adı/soyadı, ticaret unvanı, adresi, vergi dairesi ve vergi kimlik numarası, işyeri adresi ve farklı ise teslimat adresi,

*Taşınan malın nev'i, miktarı,

*Fiili sevk tarihi ile saat ve dakika olarak fiili sevk zamanı,

*GİB sistemlerinden elektronik ortamda sorgulanması, doğrulanması ve görüntülenmesine imkan vermek üzere, GİB tarafından bilgi içeriği belirlenen karekod veya barkod, (GİB tarafından ebelge.gib.gov.tr adresinden yapılan duyuruda belirtilecek tarihten itibaren)

GİB tarafından ihtiyaç duyulması halinde söz konusu bilgilere ilave bilgilerin de e-irsaliyede bulunmasını mükelleflere gerekli duyuruları **ebelge.gib.gov.tr** adresinde yaparak isteyebilir.

2.4. E-İrsaliye Yanıtı

Kendisine e-irsaliye düzenlenen mükellefler, istemeleri halinde e-irsaliyeye konu malların ne kadarlık kısmının teslim alındığını/kabul edildiğini, teslim alınmayan mallara ilişkin olarak, kabul edilmeyen mal miktarını ve nedenini uygulama üzerinden e-irsaliye Yanıtı ile e-irsaliyeyi düzenleyene iletebilirler.

E-İrsaliye Yanıtı ile yapılan **kısmi kabul durumlarında**, kabul edilmeyen malların satıcısına geri gönderimi için, alıcının e-irsaliye uygulamasına kayıtlı olması durumunda e-irsaliyenin, uygulamaya kayıtlı kullanıcı olmaması durumunda ise matbu kağıt sevk irsaliyesinin ayrıca düzenleneceği tabiidir.

Bununla birlikte düzenlenen e-irsaliyenin, alıcısının ya da muhteviyatındaki malların tamamının hatalı olması halinde, alıcısı tarafından **e-İrsaliye Yanıtı ile reddedilmesi** mümkündür. Ancak ret işleminin malın, fiili sevkinden önce yapılması gerekmektedir.

Malın fiili sevkinden sonra gönderilecek alıcısının ret e-İrsaliye Yanıtları hükümsüzdür. Bu durumda malı taşıyan/taşıttıran tarafından yeni bir e-irsaliye düzenlenmesi gerekecektir.

E-İrsaliye uygulamasına dahil olma izni alan mükellefler, oluşturdukları **e-irsaliyelerini ve e-İrsaliye Yanıtlarını birbirleriyle ilişkili şekilde**, vergi kanunları ve diğer kanuni düzenlemelerin öngörmüş olduğu süreler dahilinde, muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmekle yükümlüdür.

2.5. İşletmenin Depo ve Şubelere Transfer Edeceği Malları e-İrsaliye Belgesi ile Belgelendirmesi,

Yukarıda da yer aldığı üzere; e-irsaliye belgesi yeni bir belge türü olmayıp, kağıt ortamdaki sevk irsaliyesi ile aynı hukuki niteliklere sahip olması, malın bir mükellefin birden çok işyerleri ile şubeleri arasında taşındığı hallerde de sevk irsaliyesine bağlanması gerekmektedir.

Bu tür sevkiyat işleminde belgeyi düzenleyen ile düzenlenen muhatabın aynı kişi olması,

-Bir başka ifade ile dahili sevkiyatlara ilişkin düzenlenecek irsaliyenin **düzenleyicisi ve muhatabının aynı kişi olması** ve bu kişiliğin de **e-irsaliye sisteminde kayıtlı kullanıcı olması** nedeniyle,

-E-irsaliye sistemine kayıtlı işletmelerin gerek e-irsaliye uygulamasına kayıtlı üçüncü kişilere,

-Gerekse kendi depo ve şubelerine yapılan mal sevkiyatlarında kendisi adına olmak üzere e-irsaliye düzenlenerek,

sevk işleminin belgelendirilmesi gerekmektedir.

Değerli Müşterimiz; sizlere olabildiğince e-irsaliye ile ilgili açıklamalarda bulunulmuştur. Ancak bunların dışında müphem ve henüz netlik kazanmayan hususlarda bulunmaktadır. Bu konular müşavirliğimizce yakinen takip edilmekte olup, süreç içinde bilgilendirmelerde bulunulacaktır.

Saygılarımızla
Hasan Zeki Süzen (YMM) – Ekrem Kayı (YMM)